

Ὁσιος Συμεῶν ὁ Νέος Θεολόγος - Λόγος περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως (Λόγος ΙΓ΄)

Περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως. Καὶ ὅποια τίς ἐστὶν ἢ πῶς ἐν ἡμῖν γίνεται ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν αὐτῇ ἡ ἀνάστασις τῆς ψυχῆς. Καὶ τί τὸ μυστήριον ταύτης τῆς ἀναστάσεως. Ἐλέχθη μετὰ τὸ Πάσχα τῇ δευτέρᾳ τῆς δευτέρας ἑβδομάδος τοῦ Πάσχα.

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἤδη τὸ Πάσχα, ἡ χαρμόσυνη ἡμέρα, ἡ πάσης εὐφροσύνης καὶ θυμηδίας, τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως κατὰ περίοδον τοῦ χρόνου παραγνομένης ἀεὶ μᾶλλον δὲ καθ' ἑκάστην καὶ ἀενάως γινομένης ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ μυστήριον ταύτης, χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως (Πρβ. Λουκ. α΄ 14) ἀπάτου ἐπλήρωσε τὰς καρδίας ἡμῶν, λύσασα ἐπὶ τὸ αὐτὸ τῆς πανσέπτου νηστείας τὸν κόπον ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τελειώσασα καὶ ἅμα παρακαλέσασα ἡμῶν τὰς ψυχάς, διὸ καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ εὐχαριστίαν πάντας ὁμοῦ τοὺς πιστοὺς προσκαλεσαμένη, ὡς ὄρατε, διήλθεν. Εὐχαριστήσωμεν οὖν τῷ Κυρίῳ, τῷ διαβιβάσαντι ἡμᾶς τὸ πέλαγος (Πρβ. Σ. Σολ. ι΄ 18) τῆς νηστείας καὶ εἰς τὸν λιμένα τῆς αὐτοῦ ἀναστάσεως ἀγαγόντι μετ' εὐθυμίας ἡμᾶς· εὐχαριστήσωμεν αὐτῷ, οἳ τε καλῶς καὶ προθύμως μετὰ ζεούσης προθέσεως καὶ ἀγώνων τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον διανύσαντες τῆς νηστείας καὶ οἱ ἀσθενήσαντες περὶ ταῦτα δι' ὀλιγορίαν καὶ ψυχῆς ἀσθένειαν, ἐπειδὴ αὐτός ἐστιν ὁ καὶ τοῖς σπουδαίοις ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ διδοὺς τοὺς στεφάνους καὶ τοὺς ἀξίους μισθοὺς τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ συγγνώμην αὐθις τοῖς ἀσθενεστέροις, ὡς ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος, ἀπονέμων. Ὅρα γὰρ τὰς διαθέσεις ἡμῶν τῶν ψυχῶν καὶ τὰς προαιρέσεις μᾶλλον ἢ τοὺς κόπους τοῦ σώματος, δι' ὧν γυμνάζομεν πρὸς ἀρετὴν ἑαυτούς, ἢ πλεῖον τὴν ἀσκησιν προθυμίᾳ ψυχῆς ἐπιτείνοντες ἢ ἔλαττον δι' ἀσθένειαν σώματος ταύτην τῶν σπουδαίων ποιούμενοι, καὶ κατὰ τὰς προθέσεις ἡμῶν ἀντιμετρεῖ τὰ ἔπαθλα καὶ τὰ τοῦ Πνεύματος

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἦρθε τὸ Πάσχα, ἡ χαρμόσυνη μέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ αἰτία κάθε εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως, ποὺ ἔρχεται μία φορὰ τὸν χρόνο ἢ μᾶλλον ἔρχεται καθημερινὰ καὶ συνεχῶς σ' ἐκείνους ποὺ κατανοοῦν τὸ μυστικὸ τῆς νόημα. Ἦρθε καὶ γέμισε τίς καρδιές μας χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση λύνοντας τὸν κόπο τῆς πάνσεπτης νηστείας καὶ τελειοποιώντας καὶ παρηγορώντας τίς ψυχές μας.

Ἄς εὐχαριστήσουμε λοιπὸν τὸν Κύριο, ποὺ μᾶς πέρασε μέσα ἀπὸ τὸ πέλαγος τῆς νηστείας καὶ μᾶς ὀδήγησε μὲ εὐφροσύνη στὸ λιμάνι τῆς Ἀναστάσεώς του...

Ἄς ἐξετάσουμε ποιὸ εἶναι τὸ μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μας, ποὺ συντελεῖται κατὰ παράδοξο τρόπο σὲ ὅσους τὸ ἐπιθυμοῦν, πῶς θάπτεται ὁ Χριστὸς μέσα μας σὰν σὲ μνήμα καὶ πῶς ἐνώνεται μὲ τίς ψυχές μας καὶ ἀνασταίνεται συνανασταίνοντας κι

ἐκάστῳ χαρίσματα, ποιῶν ἢ περίφημον καὶ ἔνδοξον τῶν σπουδαίων τινὰ ἢ ἔων ταπεινόν ἔτι καὶ δεόμενον ἐπιπονωτέρας καθάρσεως.

Ἀλλὰ γὰρ ἴδωμεν, εἰ δοκεῖ, καὶ καλῶς ἐξετάσωμεν, τί τὸ μυστήριον τῆς τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσεως, ὅπερ ἀεὶ τοῖς βουλομένοις ἡμῖν μυστικῶς γίνεται, καὶ πῶς ἐν ἡμῖν ὁ Χριστός ὡς ἐν μνήματι θάπτεται καὶ πῶς ἐνούμενος ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς ἐξανίσταται, συνανιστῶν καὶ ἡμᾶς ἑαυτῷ. Ἔστι δὲ ὁ σκοπὸς τοῦ λόγου τοιοῦτος.

Ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ σταυροῦ κρεμασθεὶς καὶ προσηλώσας (Πρβ Κολασ. β' 14) ἐν αὐτῷ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου (Πρβ Ἰω, α' 29), θανάτου γευσάμενος (Πρβ Ἑβρ. β' 9), κατήλθεν ἐν τοῖς κατωτάτοις τοῦ ἄδου (Πρβ Ἑφ. Δ' 9, Ψαλ. πε' 13). Ὡσπερ οὖν ἐξ ἄδου πάλιν ἀνελθὼν εἰς τὸ ἄχραντον ἑαυτοῦ σῶμα εἰσῆλθεν, οὗ κατελθὼν ἐκεῖσε οὐδαμῶς ἐχωρίσθη, καὶ εὐθύς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοὺς μετὰ δόξης πολλῆς καὶ δυνάμεως (Πρβ Ματθ. κδ' 30, Λουκ. κα' 27), οὕτω δὴ καὶ νῦν ἐξερχομένων ἡμῶν ἐκ τοῦ κόσμου καὶ εἰσερχομένων διὰ τῆς τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου ἐξομοίσεως (Πρβ. Ρωμ. ς' 5, Β' Κορ. α' 5, Φιλιπ. γ' 10 κ.α.) ἐν τῷ τῆς μετανοίας καὶ ταπεινώσεως μνήματι, αὐτὸς ἐκεῖνος ἐξ οὐρανῶν κατερχόμενος, εἰσέρχεται ὡς ἐν τάφῳ ἐν τῷ ἡμῶν σώματι, καὶ ἐνούμενος ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς ἐξανιστᾷ νεκρὰς οὐσας ὁμολογουμένως αὐτάς, καὶ τηνικαῦτα βλέπειν ἐμπαρέχει τῷ οὕτως ἀναστάντι σὺν τῷ Χριστῷ τὴν δόξαν τῆς μυστικῆς αὐτοῦ ἀναστάσεως. Ἀνάστασις οὖν Χριστοῦ ἢ ἡμετέρα ὑπάρχει ἀνάστασις, τῶν κάτω κειμένων. Ἐκεῖνος γὰρ μὴ πεσὼν εἰς ἁμαρτίαν ποτέ (Πρβ. Ἰω. η' 46, Ἑβρ. Δ' 15, ζ' 26 κ.α.), καθὰ γέγραπται, μηδὲ ἀλλοιωθεὶς τῆς ἰδίας δόξης κἄν ὀπωσοῦν, πῶς ἀναστήσεται ποτε ἢ δοξασθήσεται, ὁ ἀεὶ ὢν ὑπερδεδοξασμένος καὶ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας (Ἑφ. α' 21) διαμένων ὡσαύτως; Ἀνάστασις καὶ δόξα Χριστοῦ ἢ ἡμετέρα, καθάπερ εἴρηται, δόξα ὑπάρχει, ἢ διὰ τῆς ἐν ἡμῖν αὐτοῦ ἀναστάσεως γινομένη καὶ δεικνυμένη καὶ ὀρωμένη ἡμῖν. Ἄπαξ γὰρ οἰκειωσάμενος τὰ ἡμέτερα, ἃ ποιεῖν ἐν ἡμῖν αὐτός, ταῦτα ἑαυτῷ ἐπιγράφεται.

Ἀνάστασις δὲ ψυχῆς ἢ ἔνωσις ἐστὶ τῆς ζωῆς· ὡσπερ γὰρ τὸ νεκρὸν σῶμα, εἰ μὴ δέξεται ἐν ἑαυτῷ τὴν ζῶσαν ψυχὴν καὶ ἀμίκτως ταύτη μιγῆ, ζῆν οὐ λέγεται οὐδὲ δύναται, οὕτως οὐδὲ ψυχὴ μόνη ζῆν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δύναται, εἰ μὴ ἀρρήτως καὶ ἀσυγχύτως ἐνωθῆ Θεῷ, τῇ ὄντως αἰωνίᾳ ζωῇ (Πρβ Α' Ἰω. ε' 20). Πρὸ γὰρ τῆς ἐν γνώσει καὶ ὀράσει καὶ αἰσθήσει ἐνώσεως νεκρὰ ἐστὶν, εἰ

ἐμᾶς.

Ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς μας, ἀφοῦ κρεμάσθηκε στὸν σταυρό, σταύρωσε ἐπάνω σ' αὐτὸν τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου· κι ἀφοῦ γεύθηκε τὸν θάνατο, κατέβηκε στὰ κατώτατα τοῦ Ἄδου. Ὅπως λοιπὸν τότε ἀνεβαίνοντας ἀπὸ τὸν Ἄδου ἐπέστρεψε στὸ ἄχραντο σῶμα του - ἀπὸ τὸ ὁποῖο δὲν ἀποχωρίσθηκε καθόλου - κι ἀμέσως ἀναστήθηκε καὶ μετὰ ἀνῆλθε στοὺς οὐρανοὺς μὲ δόξα πολλή καὶ δύναμη, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ τώρα, ὅταν ἐμεῖς ἐξερχόμαστε ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ εἰσερχόμαστε μὲ τὴν ἐξομοίωση τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου στὸν τάφο τῆς μετανοίας καὶ τῆς ταπεινώσεως, αὐτὸς ὁ ἴδιος κατεβαίνει ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, εἰσέρχεται στὸ σῶμα μας σὰν σὲ τάφο, ἐνώνεται μὲ τίς νεκρωμένες πνευματικὰ ψυχές μας καὶ τίς ἀνασταίνει. Ἔτσι παρέχει τὴ δυνατότητα σ' ἐκεῖνον ποὺ συναναστήθηκε μαζί του νὰ βλέπει τὴ δόξα τῆς μυστικῆς του ἀναστάσεως.

Ἀνάσταση λοιπὸν τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἢ δική μας ἀνάσταση τῶν κάτω κειμένων. Γιατί πῶς θὰ ἀναστηθεῖ αὐτὸς ποὺ ποτέ δὲν ἔπεσε σὲ ἁμαρτία, καθὼς εἶναι γραμμένο, μήτε ἀλλοιώθηκε στὸ ἐλάχιστο ἢ δόξα του; Ἡ πῶς θὰ δοξασθεῖ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ὑπερδεδοξασμένος καὶ ἐξουσιάζει τὰ σύμπαντα;

Ἡ Ἀνάσταση καὶ ἢ δόξα τοῦ Χριστοῦ, καθὼς εἴπαμε, εἶναι ἢ δική μας δόξα. Ἀφ' ὅτου δηλ. ἐκεῖνος οἰκειοποιήθηκε τὴν ἀνθρώπινη φύση, ὅσα ἐνεργεῖ σ' ἐμᾶς τὰ ἐπιγράφει στὸν ἑαυτό του. Ἡ ἀνάσταση λοιπὸν τῆς ψυχῆς εἶναι ἢ ἔνωσή της μὲ τὴ ζωή. Ὅπως ἀκριβῶς τὸ νεκρὸ σῶμα δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει, ἂν δὲ δεχθεῖ μέσα του τὴ ζωντανή ψυχὴ καὶ δὲ σμίξει ἄμικτα μ' αὐτήν, ἔτσι καὶ ἢ ψυχὴ δὲ μπορεῖ

καὶ νοερά ὑπάρχει καὶ τῆ φύσει ἀθάνατος. Οὔτε γὰρ γνῶσις δίχα ὀράσεως, οὔτε ὄρασις δίχα αἰσθήσεως. Ἔστι δὲ τὸ λεγόμενον οὕτως· ὄρασις καὶ ἐν τῇ ὀράσει γνῶσις καὶ αἴσθησις (ἐν τοῖς πνευματικοῖς δὲ τοῦτό φημι, ἐν γὰρ τοῖς σωματικοῖς καὶ δίχα ὀράσεως αἴσθησις γίνεται). Οἷόν τι λέγω; Τυφλὸς εἰς λίθον τὸν πόδα κρούων αἰσθάνεται, ὁ δὲ νεκρὸς οὐ· ἐν τοῖς πνευματικοῖς δὲ εἰ μὴ εἰς θεωρίαν ἔλθῃ ὁ νοῦς τῶν ὑπὲρ ἔννοιαν, τῆς μυστικῆς ἐνεργείας οὐκ αἰσθάνεται. Ὁ οὖν πρὸ τῆς θεωρίας τῶν ὑπὲρ νοῦν καὶ λόγον καὶ ἔννοιαν ἐπαισθάνεσθαι λέγων ἐν τοῖς πνευματικοῖς, τῷ τὰς ὄψεις πηρῶ ἔοικεν, ὅς ἐν οἷς μὲν πάσχει ἀγαθοῖς ἢ κακοῖς ἐπαισθάνεται, ἀγνοεῖ δὲ τὰ ἐν χερσὶν ἢ ποσὶ καὶ τὰ παραίτια ζωῆς ἢ θανάτου τούτω γενόμενα· τὰ γὰρ ἐπερχόμενα αὐτῷ κακὰ ἢ ἀγαθὰ οὐδαμῶς ἐπαισθάνεται τῆς ὀπτικῆς ἐστερημένος δυνάμεως καὶ αἰσθήσεως, ὅθεν καὶ πολλάκις τὴν ῥάβδον ἐπάρας πρὸς τὴν τοῦ ἐχθροῦ ἄμυναν, ἀντ' ἐκείνου ἔσθ' ὅτε τὸν ἑαυτοῦ φίλον μᾶλλον ἐτύπησε, τοῦ ἐχθροῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἴσταμένου καὶ διαγελῶντος αὐτόν.

Ἀνάστασιν Χριστοῦ οἱ πλείονες μὲν τῶν ἀνθρώπων πιστεύουσιν, ὀλίγοι δὲ λίαν εἰσὶν οἱ καὶ ταύτην βλέποντες καθαρῶς, οἱ δὲ γε μὴ θεασάμενοι οὐδὲ προσκυνεῖν δύνανται, ὡς ἅγιον καὶ Κύριον, τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν· «Οὐδεὶς γάρ, φησί, δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ» (Α' Κορ. ιβ' 3), καὶ ἀλλαχοῦ· «Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰω. δ' 24). Οὐδὲ γὰρ λέγει τὸ ἱερότατον λόγιον, ὃ καθ' ἐκάστην ἐπὶ στόματος περιφέρομεν· Ἀνάστασιν Χριστοῦ πιστεύσαντες, ἀλλὰ τί; «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν, τὸν μόνον ἀναμάρτητον». Πῶς οὖν προτρέπεται νῦν ἡμᾶς τὸ Πνεῦμα λέγειν τὸ ἅγιον - ὡς αὐτὴν ἰδόντες, ἦνπερ οὐκ εἶδομεν· «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι», ἅπαξ πρὸ χιλίων ἐτῶν ἀναστάντος τοῦ Χριστοῦ καὶ μηδὲ τότε τοῦτον ἀνιστάμενον ἰδόντος τινός; Ἄρα μὴ ψευδεσθαι ἡμᾶς βούλεται ἡ θεία Γραφή; Ἄπαγε, ἀλλ' ἀληθεύειν μᾶλλον παρεγγυᾷ, ὡς ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ἡμῶν τῶν πιστῶν ἐγγινομένης δηλονότι τῆς Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ τοῦτο οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ καθ' ὥραν, ὡς εἰπεῖν, αὐτοῦ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ ἐν ἡμῖν ἐξανισταμένου, λαμπροφοροῦντος καὶ ἀπαστράπτοντος τὰς τῆς ἀφθαρσίας καὶ Θεότητος ἀστραπᾶς. Ἡ φωτοφόρος γὰρ παρουσία τοῦ Πνεύματος τὴν ἀνάστασιν ἡμῖν, ὡς ἐν πρωΐᾳ (Πρβ' Ἰω. κα' 4) ὑποδεικνύει, μᾶλλον δὲ αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ἀναστάντα ὁρᾶν χαρίζεται. Διὸ καὶ λέγομεν· «Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν» (Ψαλ. ριζ' 27), καὶ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ὑποσημαίνοντες παρουσίαν ἐπιφέροντες οὕτω λέγομεν· «Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου» (Ψαλ. ριζ' 26). Οἷς οὖν ἐπιφανῆ ὁ

νὰ ζήσει μόνη της, ἂν δὲν ἐνωθεῖ ἀρρήτως καὶ ἀσυγγύτως μὲ τὸν Θεό, ποὺ εἶναι ἡ ὄντως αἰώνια ζωή. Εἶναι δηλ. νεκρὴ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐν γνώσει καὶ ὀράσει καὶ αἰσθήσει ἔνωσὴ της μὲ τὸν Χριστό, καὶ ἃς εἶναι νοερὴ καὶ ἀθάνατη ἀπὸ τὴ φύση της.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοῦς ἀνθρώπους πιστεύουν στὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, πολὺ λίγοι ὅμως εἶναι αὐτοὶ ποὺ τὴν βλέπουν καθαρὰ· καὶ αὐτοὶ ποὺ δὲν τὴν εἶδαν, δὲν μποροῦν νὰ προσκυνήσουν τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς Ἅγιο καὶ Κύριο.... Καὶ τὸ ἱερότατο λόγιο, ποὺ καθημερινὰ ἔχουμε στὸ στόμα, δὲν λέει «Ἀνάστασιν Χριστοῦ πιστεύοντες» ἀλλὰ τί; «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν τὸν μόνον ἀναμάρτητον».

Πῶς λοιπὸν μας προτρέπει τώρα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ λέμε ὅτι εἶδαμε αὐτὴν ποὺ δὲν εἶδαμε, ἀφοῦ μάλιστα μιὰ φορὰ ἀναστήθηκε ὁ Χριστὸς πρὶν χίλια χρόνια καὶ οὔτε τότε τὸν εἶδε κανεὶς ν' ἀνασταίνεται; Ἄραγε μήπως ἡ Ἅγία Γραφή θέλει νὰ λέμε ψέματα; Ὁχι βέβαια· ἀλλὰ αὐτὸ ποὺ μᾶς προτρέπει νὰ ὁμολογοῦμε εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἐπειδὴ ἡ Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ συντελεῖται μέσα στὸν κάθε πιστὸ καὶ ὄχι μόνον μιὰ φορὰ, ἀλλὰ κάθε ὥρα θὰ λέγαμε, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἀνασταίνεται μέσα καὶ λαμπροφορεῖ καὶ ἀπαστράπτει τὶς ἀστραπὲς τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς θεότητος. Γιατὶ ἡ φωτοφόρος παρουσία τοῦ πνεύματός μας ὑποδεικνύει τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ἢ μᾶλλον μᾶς ἀξιώνει νὰ δοῦμε αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν ἀναστάντα. Γι' αὐτὸ καὶ λέμε:

«Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν» (Ψαλμ. 117,27, Θεὸς εἶναι ὁ Κύριός μας καὶ φανερώθηκε σὲ μᾶς).

Χριστὸς ἐξαναστάς, πάντως πνευματικῶς αὐτοῖς τοῖς πνευματικοῖς ὄμμασι ὁρώμενος δείκνυται. Ὅταν γὰρ ἐν ἡμῖν διὰ τοῦ Πνεύματος γένηται, ἀνιστᾷ ἡμᾶς ἐκ νεκρῶν καὶ ζωοποιεῖ καὶ αὐτὸν ἐν ἡμῖν ὅλον ὄραν ζῶντα δίδωσι, τὸν ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρον, οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ συνανιστῶντα (Πρβ. Ἐφ. β´ 6) καὶ συνδοξάζοντα (Πρβ. Ρωμ. η´ 17) ἡμᾶς ἐαυτῶ τρανῶς γινώσκειν χαρίζεται, καθὼς πᾶσα θεία Γραφή μαρτυρεῖ.

Ταῦτα τοίνυν εἰσὶ τὰ τῶν χριστιανῶν θεῖα μυστήρια, αὕτη ἡ ἐγκεκρυμμένη τῆς πίστεως ἡμῶν δύναμις, ἣν οἱ ἄπιστοι ἢ δύσπιστοι ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡμίπιστοι οὐχ ὀρῶσιν, οὔτε μὴν ἰδεῖν οὐδαμῶς δύνανται (Πρβ. Α´ Τιμ. ς´ 16). Ἄπιστοι δέ, δύσπιστοι καὶ ἡμίπιστοι, οὗτοί εἰσιν οἱ μὴ διὰ τῶν ἔργων τὴν πίστιν ἐπίδεικνύμενοι (Πρβ. Ἰακ. β´ 18). Ἔργων γὰρ δίχα καὶ οἱ δαίμονες πιστεύουσι (Πρβ. Ἰακ. β´ 19) καὶ Θεὸν εἶναι τὸν Δεσπότην ὁμολογοῦσι Χριστόν·

«Οἶδαμεν γὰρ σε (Πρβ. Μαρκ. α´ 24, Λουκ. δ´ 34), φασί, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ» (Πρβ. Ματθ. η´ 29 κ.α.), καὶ ἀλλαχοῦ· «Οὔτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν» (Πραξ. ις´ 17). Ἄλλ' ὅμως οὔτε τοὺς δαίμονας οὔτε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἢ τοιαύτη πίστις ὠφελήσει. Οὐδὲ γὰρ τῆς πίστεως ταύτης ὄφελος, νεκρὰ γὰρ ἐστὶ κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον· «Ἡ πίστις γὰρ, φησί, δίχα τῶν ἔργων νεκρὰ ἐστίν» (Ἰακ. β´ 26), ὥσπερ καὶ τὰ ἔργα δίχα πίστεως. Νεκρὰ δὲ πῶς; Ὅτι τὸν ζωογονοῦντα Θεὸν (Πρβ. Α´ Τιμ. ς´ 13) οὐκ ἔχει ἐν ἑαυτῇ, ὅτι τὸν εἰπόντα· «Ὁ ἀγαπῶν με τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσει (Πρβ. Ἰω. ιδ´ 21, 23), καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῶ ποιησόμεθα» (Ἰω. ιδ´ 23) οὐκ ἐκτίσατο ἐν ἑαυτῇ, ἵνα τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἐξαναστήσῃ τὸν κεκτημένον αὐτὴν ἐκ νεκρῶν καὶ ζωοποιήσῃ αὐτὸν καὶ τὸν ἀναστάντα ἐν αὐτῶ καὶ αὐτὸν ἀναστήσαντα κατιδεῖν χαρίσῃται. Νεκρὰ οὖν ἐστὶν ἡ τοιαύτη πίστις τούτου γε ἔνεκα, μᾶλλον δὲ νεκροὶ οἱ ταύτην χωρὶς τῶν ἔργων κεκτημένοι εἰσίν. Ἡ γὰρ πίστις, ἢ εἰς Θεόν, ἀεὶ ζῆ καὶ ζῶσα ζωοποιεῖ τοὺς ἐκ προθέσεως ἀγαθῆς προσερχομένους καὶ ὑποδεχομένους αὐτήν, ἥτις καὶ πρὸ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν πολλοὺς ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν ἀνήγαγε καὶ τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν ὑπέδειξε. Καὶ ἔμελλον ἄν, εἰ ἐνέμειναν ταῖς αὐτοῦ ἐντολαῖς καὶ ταύτας μέχρι θανάτου (Πρβ. Φιλιπ. β´ 8) ἐφύλαξαν, διαφυλαχθῆναι καὶ αὐτοὶ ὑπ' αὐτῶν – οἱοὶ δηλονότι γεγόνασιν ὑπὸ μόνῃς τῆς πίστεως· ἐπεὶ δὲ μετεστράφησαν ὡς τόξον στρεβλὸν (Ψαλ. ος´ 57) καὶ ταῖς προτέραις αὐτῶν περιεπάρησαν πράξειςιν, εἰκότως εὐθύς καὶ περὶ τὴν πίστιν εὐρέθησαν ναυαγήσαντες (Α´ Τιμ. α´ 19) καὶ τοῦ ἀληθινοῦ πλούτου, ὃς ἐστὶ Χριστὸς ὁ Θεός, ἐαυτοὺς δυστυχῶς ἀπεστέρησαν. Ὅπερ ἵνα μὴ

Σ' ὅσους λοιπὸν ἀποκαλυφθεῖ ὁ ἀναστημένος Χριστός, πάντως πνευματικὰ ἐμφανίζεται στὰ πνευματικὰ τους μάτια. Γιατί, ὅταν ἔρχεται σὲ μᾶς διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μᾶς ἀνασταίνει ἐκ νεκρῶν, μᾶς ζωοποιεῖ καὶ μᾶς δίνει τὴ χάρι νὰ τὸν βλέπουμε μέσα μας ὀλοζώντανο, αὐτὸν τὸν ἀθάνατο καὶ ἀνώλεθρο καὶ νὰ γνωρίζουμε πλήρως, ὅτι αὐτὸς μᾶς συνανασταίνει καὶ μᾶς συνδοξάζει, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ Ἁγία Γραφή.

(ἀπὸ τὸ βιβλίον «Σταυροαναστάσιμα», ἔκδοσις Ἰ.Μ. Ἁγίου Συμεῶν Νέου Θεολόγου,

πάθωμεν καὶ ἡμεῖς, τηρήσωμεν, ἀξιῶ, τὰς ἐντολάς τοῦ
Θεοῦ ὅση δύναμις, ἵνα καὶ τῶν παρόντων καὶ τῶν
μελλόντων ἀγαθῶν, λέγω δὴ αὐτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ
θέας, ἐπαπολαύσωμεν, ἥς Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας. Ἀμήν.